

15.73x33.82	1/2	עמוד 2	הפלס	20/07/2018	64462350-0
80790 בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינו -					

תדהמה עמוקה משפל נוסף של הנציגות הכושלת

'חוק הלאום' המסוכן עבר בכנסת בתמיכת המפלגות החרדיות

לאחר שבמשך שנים רבות הכריזו דוברי המפלגות החרדיות, כי למדו את הלקח מהתנהלות בג"צ ולא יסכימו עוד לאף 'חוק יסוד' – החליטו הח"כים השבוע לתמוך בחקיקה שנזקיה וסכנותיה כבר גלויים לעין • בציבור החרדי מגיבים: "הפוליטיקאים חוזרים על איולתם ורושמים עוד תקדים מחרד המצטרף לשורה של פשרות הרסניות שהתקבלו בקדנציה זו"

■ מאת א. בן מנחם

חוק הלאום, שנועד להחזיר את הערכים הציוניים כ'חוק יסוד', ואשר עלול לשמש בידי בג"צ ככלי ניגוח בענייני דת ומדינה, עבר ברוב קולות ביום המישי לפנות בוקר. בתום דיון סוער אישרה הכנסת סופית את חוק היסוד ברוב קולות הקואליציה ובתמיכת הח"כים החרדים. לאחר העברת החוק השמיע נתניהו סידרת הצהרות לאומניות: "זו המדינה שלנו, השפה שלנו, הדגל שלנו".

הוועדה המשותפת בראשות ח"כ אבי דיכטר החלה שלשום להצביע על כ-200 בקשות לדיון מחודש בסעיפי 'חוק יסוד': ישראל מדינת הלאום של העם היהודי, לקראת העברתו לאישור סופי במליאה לפני סיום מושב הכנסת. לאחר מכן התקיים דיון במליאה ובסיומו התקיימה ההצבעה, שבה אושר החוק בקריאה שנייה ושלישית, ברוב של 62 חברי כנסת שהצביעו בעד, 55 שהצביעו נגד ושניים שנמנעו.

החוק עורר פולמוס פוליטי לאחר שיוזמו, חברי הכנסת יריב לוין, אמיר אוהנה ואבי דיכטר, נתקלו בהתנגדות לסעיף 7(ב) בחוק, עליו נטען כי הוא מפלה את האוכלוסייה הערבית. בעקבות הביקורת הציבורית, הסעיף רוכן. חברי הכנסת של הרשימה המשותפת מחו על אישור החוק, קרעו את הנוסח לגזרים והוצאו מהמליאה.

נשיא המדינה ראובן ריבלין הזהיר לפני כשבוע באופן חריג מאישור חוק הלאום עם הסעיף שמאפשר הקמת ישוב על בסיס דת ולאום. "הסעיף עלול לפגוע בעם היהודי, ביהודים ברחבי העולם ובמדינת ישראל", כתב ריבלין במכתב ששיגר לוועדה המשותפת לוועדת החוקה. תפת לוועדת הכנסת ולוועדת החוקה. המכתב שכתב ריבלין נשלח אל ראש הממשלה נתניהו, יו"ר הכנסת אדלשטיין, יו"ר הוועדה וחבריה.

העברת החוק לוותה בשלל הצהרות רהב ציוניות ולאומניות. "זהו רגע מכונן בתולדות הציונות. 122 שנה אחרי שהרצל פרסם את חזונו קבענו בחוק את עקרון היסוד של קיומנו", אמר ראה"מ בתום ההצבעה, "היום חקקנו בסלע החוק, כי זוהי המדינה שלנו, השפה שלנו, הדגל שלנו וההמנון שלנו. תחי מדינת ישראל!".

כפי שפורסם לאחרונה ב'הפליס', בציבור החרדי הובע חשש כבד מפני החוק. מלבד המשמעות האידאולוגית הציונית של החוק, שכולל סיסמאות

לאומיות מובהקות שהציבור החרדי מתנגד להן, ציינו רבים, כי בעבר כבר הכריזו הח"כים החרדיים שיתנגדו לכל 'חוק יסוד' מכל סוג שהוא, שכן התברר שכל חוקי היסוד עד כה נתנו לבג"צ את החוק לבצע מדיניות משפטית אקטיביסטית וליברלית שמתערבת בכל נושא ציבורי ובפרט בענייני דת ומדינה, כולל פסילת חוקים של הכנסת.

משפטנים ציינו שכל הדיונים שעלו בשנים האחרונות לבג"צ, בענין שריון בנטל, זכויות הרפורמים, חילולי השבת, לימודי ליב"ה ועוד, נשענו על חוקי היסוד. מבחינה זו, 'חוק הלאום' חמור שבעתים, שכן הוא מהווה למעשה מעין 'חוקה לישראל', צעד דרמטי שיתן תנופה למהפכה החוקתית ולאקטיביזם השיפוטי שבה החל אהרן ברק ונמשכת ללא הרף ע"י שופטי הבג"צ.

לדבריהם, החוק החדש יאפשר פגיעה סידרתית בענייני הדת, שכן הוא מעגן לראשונה את מגילת העצמאות ואת מהותה הציונית של מדינת ישראל בחוק יסוד, תוך הרגשת העליונות הניתנת לכל הערכים הלאומיים החינוכיים שנקבעו במגילת העצמאות, שיהפכו מעתה ל'חוק יסוד'. כל זאת יאפשר לבג"צ התערבות דורסנית בנושאים דתיים.

סעיפי החוק מדברים על זכותו של כל מי שנחשב כיהודי לעלות ארצה וחובת המדינה לשמור על קשר עם "יהדות התפוצות", וכי "כל תושב ישראל, ללא הבדל דת או לאום, רשאי לפעול לשימור תרבותו, מורשתו, שפתו וזהותו" – ועוד שורה של עקרונות שישמשו את עוקרי הדת והזרמים הכפריים.

כן פורסם, כי העיתונאי יאיר שרקי חשף בחדשות 2 מסמך פנימי של התנועה הרפורמית שבו היא מצהירה כי תעשה שימוש בחוק הלאום נגד המפלגות החרדיות במסגרת העתירות לבג"צ על הכותל והגיוור. הם הגדירו זאת כ"גביית מחיר משפטי וציבורי מהמפלגות החרדיות". שרקי ציין, כי "החרדים שתומכים עכשיו בחוק הלאום עוד עלולים להתחרט".

הדברים נשענים, כאמור, על בסיס העובדה שמדובר בחוק יסוד שיש לו עליונות על פני חוקי הכנסת האחרים ומעניק כר נרחב לפרשנות של הבג"צ, שהתנועה הרפורמית מקווה לעשות בו שימוש.

בתחילת המסמך נכתב כי אמנם

התנועה הרפורמית בישראל מתנגדת לכמה סעיפים בחוק, אך "במידה והצעת החוק תאושר, יהיה מקום לעשות שימוש נרחב ואינטנסיבי בסעיפיו כדי להעניק עוגן חוקתי למהלכים המשפטיים לקידום שוויון הזכויות לזרמים הלא אורתודוקסים ולקידום חופש הדת בישראל וכדי להוביל ליצירת פרשנות של בית המשפט העליון לחוק היסוד שתפגע בכוונות של מנסחיו".

עוד ציינו, כי "בין היתר תעשה התנועה שימוש בחוק ותבקש לתקן ולעדכן את העתירות בנושאי הכותל והגיוור על מנת להשיג שתי מטרות: גביית מחיר משפטי וציבורי מהמפלגות החרדיות בגין תמיכתן בחקיקת חוק היסוד; קידום פרשנות של בג"צ לחוק היסוד החדש שמצמצמת את הנזק שבחוק ומאפשרת הישגים משמעותיים בתחום יחסי הדת והמדינה".

בהמשך המסמך מפרטים בתנועה הרפורמית את הדרכים המשפטיות בהן ישתמשו כדי להכריע את המאבק המתמשך שהם מנהלים, תוך קביעות משפטיות שיביאו להתחשבות בתנועה הרפורמית, ולהכרה ברפורמים כזרם מוכר.

מחברי המסמך ציינו בפרוטרוט את הסעיפים בחוק היסוד שמקדמת הכנסת שבהם הם מתכוונים לעשות שימוש משפטי. הסעיף הראשון בחוק למשל עוסק בהגדרת מדינת ישראל כמדינת הלאום של העם היהודי. הרפורמים טוענים כי סעיף זה "מחזק את הטענה החוקתית שמדינת ישראל צריכה לפעול בדרך המתחשבת בכל הזרמים של העם היהודי".

דוגמא נוספת נמצאת בסעיף 5, שם נכתב כי "המדינה תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקניון גליונות". לטענת הרפורמים, ניתן יהיה להתבסס על סעיף זה כדי "להיאבק בכל חקיקת גיוור עתידית שתבקש להגביל את האפשרות של מתן זכות מכוח חוק השבות". כך גם לגבי סעיף 7(א) בחוק הקובע כי "כל תושב ישראל ללא הבדל דת או לאום זכאי לשימור תרבותו, חינוכו, מורשתו, שפתו וזהותו" – סעיף שיסייע לקידום הזכויות של הרפורמים, כולל תקצוב ומשאבים ממשלתיים.

גם ח"כ ישראל אייכלר מסייעת אגו"י בכנסת, פנה בתחילת השבוע אל חבריו מסייעת יהדות התורה ושי"ס במכתב מיוחד בו כתב כי לפני ההחלטה על אופי ההצבעה בהצעת חוק המשך בעמ' 8

26.54x14.24	2/2	עמוד 8	הפליט	20/07/2018	64462349-8
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

'חוק הלאום' המסוכן עבר בכנסת בתמיכת המפלגות החרדיות / המשך מעמ' 2

בפרט לנוכח העובדה שמושב החורף יהיה בתחילתה של שנת בחירות, ויתכן אף שבאותם חודשים כבר יוקדמו הבחירות, ובתקופה כזו גם ח"כים בקואליציה חוששים שיצטיירו כמי שפועלים למען האינטרס החרדי.

"הח"כים החרדיים התפתו שוב לתת לנתיניהו את מלוא מבוקשו, כאן ועכשיו, בעוד הם מספק להם את מה שמכונה בלשון העם כ'הבטחות על הקרח', לאיזה מועד עתידי וערפילי", הסבירו.

בציבור החרדי הגיבו בתדהמה על החלטת הפוליטיקאים החרדיים לתמוך בחוק היסוד ההרסני. "כולם זכורים כיצד במשך שנים רבות הכריזו דוברי המפלגות החרדיות, כי למדו את הלקח מהתנהלות בג"צ ולא יסכימו עוד לאף 'חוק יסוד' הנתון לפרשנות החילונית הליברלית של השופטים, גם אם יראה תמים למראה. קל וחומר החוק הנוכחי שסכנו תיו כבר נראות לעין".

"כפי שפורסם השבוע, אחד הח"כים אף הודה בגלוי כי קיימת מלכודת הטמור-נה בחוק מסוכן זה וכי בהצבעתם עבורו הם לוקחים על עצמם אחריות הסתורית לנזקים העתידיים, אך הנציגים החרדיים חוזרים על איזולתם ורושמים עוד תקדים מחריד של פירצה נוספת המצטרפת לשורה של פשרות הרסניות שהתקבלו בקדנציה זו", אמרו.

במפלגות החרדיות, והתברר לו כי "הם הולכים אחרי חוק הלאום כצאן לטבח. למרבה הפלא אף אחד מהם לא הלך להתייעץ עם רבותיו לפני ההחלטה לתמוך בחוק". ח"כ סמוטריץ' הוסיף: "אחרי לא מעט שיחות עם גורמים בכירים במפלגות החרדיות ש"ס ויהדות התורה סביב חוק הלאום, מתברר שכולם שם חושבים שזה חוק רע ומסוכן, אבל ראה"מ הודיע להם שבלי חוק הלאום הוא הולך לבחירות, והם מפחדים מבחירות, ולכן מיישרים קו".

כאמור, למרבה התדהמה, בסופו של דבר תמכו הח"כים החרדיים בחוק היסוד המסוכן, וזאת לאחר שהתפתו ל'מחווה' וצעד חסר משמעות מצד ראשי הקואליציה.

קודם ההצבעה מסר יו"ר הקואליציה ח"כ דוד אמסלם לחברי הכנסת החרדים במענה לבקשתם, 'מכתב התחייבות' בו נכתב: "ככל שבשל פרשנות של הצעת 'חוק יסוד: ישראל - מדינת הלאום של העם היהודי' תיגרם פגיעה בסטטוס קוו ביחסי דת ומדינה, אנו מתחייבים לפעול לתיקון הפגיעה בחקיקה בתחילת המושב הבא".

פרשנים פוליטיים אמרו כי מדובר בהתחייבות ריקה מתוכן, שכן כל תיקון הנוגע ל'חוק יסוד' מצריך הליך סבוך, וכלל לא בטוח שיימצא לו רוב. זאת

'לאום', מהו 'עם' ומהו 'יהודי'. השופטים יוכלו לפסול כל חוק העומד בסתירה לפרשנותם הסובייקטיבית בענייני דת ומדינה".

בדבריו הזהיר את הח"כים החרדיים, כי "עלינו לזכור כי לציבור החרדי יש נציגות בכנסת ובעיריות, אך אין לו נציגים במערכת המשפט שיתמודדו עם פרשנות הבג"ץ".

את מכתבו סיים באזהרה מפני הסכנות הצפויות: "אבקשכם להתייעץ עם גדולי התורה לפני ההצבעה על החוק ולא לקחת על עצמכם את האחריות ההיסטורית למכשולים הסמויים בחוק הלאום".

חבר הכנסת הוסיף בראיון לכלי התקשורת, כי הנוסח הנוכחי בחוק הלאום הוא "מתנה לתנועה הרפורמית", כלשר-נו, שכן הרפורמים "ישתמשו בחוק כדי להכניס תפילות רפורמיות במערכות החינוך" וכי "החוק הזה נותן להם כסף". בכלי התקשורת פורסם, כי הח"כים החרדים דרשו בתחילה להוסיף סעיף חדש בחוק הלאום כך שלא יהיה לו כחוק יסוד "מעמד עליון" - באופן שיהיה ניתן באמצעותו לפסול חוקים אחרים שאושרו בכנסת. אך נתיניהו התנגד עד כדי איום להקדמת הבחירות, והחרדים נסוגו.

ח"כ בצלאל סמוטריץ' מסיעת הבית היהודי אמר בהקשר לכך בכלי התקשורת, כי שוחח עם הבכירים ביותר

את מאבקי דת ומדינה מהכנסת לבג"ץ מהווה סכנה איומה לציבור החרדי. מכח חוק הלאום יוכל בג"ץ לקבוע בעתיד מהו

הלאום, הוא מבקש להזהיר מפני "המלכודת הטמונה בחוק מסוכן זה". "עצם קיומו של חוק יסוד המעביר